

Nieuwe voedernorm paarden

Behoeftte aan mineralen en sporenelementen bepaald

Diervoeding

[Carolien Makkink]

Analyse van met name ruwvoer is nodig om een goede inschatting van de mineralenvoorziening voor paarden te maken.

Dit blijkt uit de nieuwe behoeftenormen voor paarden die het CVB presenteerde.

De mineralenvoorziening van een paard moet worden beoordeeld op basis van dier- en voergegevens.

Het Centraal Veevoederbureau (CVB) publiceerde onlangs nieuwe voeder- en behoeftenormen voor paarden en pony's voor mineralen, sporenelementen en vitaminen. De normen zijn aan de sector gepresenteerd tijdens een themamiddag en worden van kracht op 1 januari 2013.

CVB-normen

De CVB-normen voor mineralen, sporenelementen en vitaminen zijn afgeleid van de DLG-normen uit 1994 en de NRC-normen uit 2007. Marc van den Top van VoerRaad nam, in opdracht van CVB, de Duitse en Amerikaanse normen onder de loep. Mineralenbehoefte-normen worden bij voorkeur bepaald via de factoriële methode. De nettobehoefte is daarbij een optelsom van de behoeften voor onderhoud en relevante productieprocessen (groei, dracht, lactatie, arbeid). Rekening houdend met de werkelijke absorptie van mineralen uit het maagdarmkanaal wordt de brutobehoefte berekend. Door hier een veiligheidsmarge bij op te tellen wordt de voedernorm verkregen.

Het bleek niet mogelijk om de voeder-normen uit te drukken op energiebasis, per kg lichaamsgewicht of per kg drogestof. Daarom is ervoor gekozen om de voedernormen weer te geven als absolute getallen per lichaamsgewicht (onderhoud), leeftijd (groei), arbeidsintensiteit (arbeid), drachtmaand (dracht) en lactatiemaand (lactatie).

Voor sporenelementen is het niet mogelijk de factoriële benadering te hantieren. Daarvoor heeft het CVB normen per 100 kg lichaamsgewicht geformuleerd, waarbij de brutobehoefte volgens de NRC-norm als uitgangspunt is genomen. De CVB-normen zijn gebaseerd op de studie van Van den Top.

Rantsoen

Rantsoenen voor paarden en pony's zijn opgebouwd uit allerlei componen-

>>>

>> Nieuwe voedernorm paarden

Vooraf bij mengvoeders, muesli's en ruwvoeders geldt dat de gehalten aan mineralen, sporenelementen en vitamines sterk variëren, vertelt Machiel Blok van het CVB.

ten: mengvoeders, muesli's, enkelvoudige voedermiddelen, vitaminen- en mineralenmengsels en ruwvoeders. "Vooraf bij mengvoeders, muesli's en ruwvoeders geldt dat de gehalten aan mineralen, sporenelementen en vitamines sterk variëren", vertelt Machiel Blok van het CVB. In veel gevallen is de samenstelling van de componenten niet volledig bekend. "De analyse van chloor is bijvoorbeeld gekoppeld aan de analyse van ammoniak. Droge voederdelen bevatten geen ammoniak en dat betekent dat van deze producten geen chloorgehalte bekend is." Ruwvoeders worden in de praktijk op productbasis gevoerd. "Omdat de mineralensamenstelling wordt uitgedrukt per kg drogestof, is het belangrijk om inzicht te hebben in het drogestofgehalte van ruwvoeders", benadrukt Blok. Daarnaast beveelt hij aan om in elk geval uit te gaan van de rantsoencom-

Rantsoencalculator

Het Centraal Veevoederbureau (CVB) heeft een rantsoencalculator gemaakt om de mineralen-, sporenelementen- en vitaminenvoorziening van paarden eenvoudig te beoordelen. In dit computerprogramma kunnen gegevens over paard en rantsoen worden ingevoerd, waarna het programma de voorziening berekent en waarschuwt voor eventuele tekorten of overmaten. Deze rantsoencalculator is binnenkort beschikbaar via het CVB.

Daarnaast is het rapport 'Mineralen-, sporenelementen- en vitaminenbehoeften van paarden' (CVB-documentatierapport nr. 54) verkrijgbaar bij het CVB. In dit rapport staan de voedernormen voor verschillende categorieën paarden vermeld en wordt uitgelegd hoe de normen tot stand zijn gekomen.

ponenten die daadwerkelijk worden verstrekt aan paarden. "Vraag dus de samenstelling op van bijvoorbeeld graskuil voor paarden, en ga niet uit van graskuil voor rundvee."

Mineralenvoorziening

Henk Everts van de faculteit Diergeneeskunde legt uit dat de mineralenvoorziening van een paard moet worden beoordeeld op basis van dieren voergegevens: "De fysiologische status van het paard bepaalt de behoefte en uit de rantsoensamenstelling en -hoeveelheid kunnen we berekenen hoeveel het dier binnenkrijgt." In de voedernorm is een veiligheidsmarge verwerkt. Als het dier volgens de norm wordt gevoerd, zijn er geen problemen te verwachten. Als er op basis van de vergelijking van de behoeftenorm en het rantsoen aanwijzingen voor tekorten zijn, dan adviseert Everts allereerst het voer en het paard nader te bekijken. "Een kortdurend tekort kan door het dier wel worden opgevangen", legt Everts uit. Voor een goede beoordeling moet de samenstelling van de rantsoencomponenten wel bekend zijn. Analyse van met name ruwvoer is nodig om een goede inschatting van de mineralenvoorziening te maken.

Magnesium

Met betrekking tot magnesium (Mg) is er de laatste jaren in Nederland nogal wat discussie geweest. Vaktijdschriften publiceerden alarmerende berichten over de ontoereikende Mg-voorziening van (sport)paarden. Deze berichten waren gebaseerd op een onjuiste norm voor het Mg-gehalte in het voer en op onjuiste interpretatie van Mg-gehalten in bloed van zieke paarden. Er zijn geen klinische aanwijzingen dat paarden in de praktijk op grote schaal Mg-gebrek hebben.

Anneke Hallebeek van Voeradvies Paard legt uit dat sportpaarden die veel krachtvoer en/of supplementen krijgen, eerder te veel dan te weinig mineralen binnenkrijgen. Als er tekorten optreden – bij alleen schraal ruwvoer – dan betreft dit meestal meerdere nutriënten. Hallebeek benadrukt dan ook dat bij rantsoencontrole nooit moet worden gefocust op één voerelement. "Kijk altijd naar het volledige rantsoen en beoordeel ook het paard."

Conditie score

Rantsoenen voor paarden kunnen worden gebruikt om de conditiescore bij te sturen, legt David van Doorn van de faculteit Diergeneeskunde uit. De conditie van een paard kan worden vastgesteld door het dier te wegen en visueel te beoordelen. Een paard in een overmatige conditie heeft te veel vet aangezet. Een te schraal dier bevat te weinig spiermassa (eiwit) en te weinig vetreserves. Om een paard te laten afvallen, moet vet worden gemobiliseerd door minder voer (minder Energiewaarde Paard, EWpa) te verstrekken of meer arbeid te laten verrichten. Hierbij is het wel van belang om voldoende ruwvoer en voldoende eiwit, mineralen, sporenelementen en vitamines te verstrekken. Aanpassing van het rantsoen moet geleidelijk gebeuren om maagdarmproblemen te voorkomen. Als de conditie van het paard moet worden verbeterd, dan is verhoging van zowel EWpa als verteerbaar ruw eiwit (VREp) gewenst.

Verteringsonderzoek

De Universiteit van Utrecht voert verteringsonderzoek uit bij paarden. "Voor de actualisatie van het netto energie-waarderingssysteem voor paarden is de verteringscoëfficiënt van de organische stof een belangrijke parameter", legt Thomas Schonewille uit. Omdat de huidige verteringscoëfficiënt voor paarden (VCOSp) is gebaseerd op gedateerde literatuur, was nieuw verteringsonderzoek met paarden nodig. In een eerste onderzoek werd de verteerbaarheid van hooi en haylage bepaald bij pony's, op basis van kwantitatieve mestverzameling gedurende tien dagen. Uit deze proef blijkt dat ook betrouwbare resultaten worden verkregen als mest gedurende een kortere periode (zes dagen) wordt verzameld. Dit is gunstig in verband met de kosten en vanwege het welzijn van de dieren. Schonewille vergeleek ook verschillende markerstoffen die het mogelijk maken om zonder kwantitatieve mestverzameling verteerbaarheden te bepalen. Het blijkt dat zuuronoplosbaar as (zand) en acid detergent lignin (ADL) geen geschikte markers zijn. De recovery van titaniumoxide is wel redelijk consistent. Op basis van deze eerste resultaten wordt nu een protocol opgesteld voor verteerbaarheidsonderzoek bij paarden. ■